

ตลอดระยะเวลา 5 วัน 4 คืน ดิฉันกล้าพูดได้ว่า ช่วงเวลาทำกรรมฐาน 2 ชั่วโมง ดิฉันสามารถตั้งใจตัวเองให้จดทนได้ ระหว่างสวดมนต์ก็ได้ หลังจากนั้น ดิฉันคิดว่าการศึกษาธรรมะ ไม่ใช่การเรียนรู้อย่างเดียว ต้องปฏิบัติ เมื่อตัวเราเข้าถึงแล้ว เราก็สามารถสอนคนอื่นได้

อยากบอกว่า ธรรมะก็เหมือนทำกับข้าว ถ้าเราจะต้มยำ สักหม้อหนึ่ง ก็ต้องมีหม้อ มีอุปกรณ์ มีกรรมวิธี เหมือนเรามีหนังสือธรรมะเก็บอยู่ในตู้ ไม่เปิดออกอ่านเลย แล้วจะทราบไหมคะว่าจะไรอยู่หน้าไหน

สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติตรงนี้ อยากบอกทุกคนว่าให้ช่วยเอาไปเผยแพร่ แม้ว่าเราจะถูกมาตรฐานของสังคมมองว่าเราเป็นคนผิด อาจจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม แต่วันนี้เราได้เข้ามาอยู่ในโลกสี่เหลี่ยมแห่งนี้ เราอยู่ที่นี่ เราเป็นผู้หญิงที่อดทนได้ ถ้าเราออกสู่สังคมภายนอก เรามีศีล มีธรรมในใจ เราก็สามารถเป็นคนดีของสังคมได้

ชุดสีขาวของเราเวลาที่มันเปื้อนสีดำ เราก็ซักออกได้จิตใจของเราก็เหมือนกัน หมั่นสวดมนต์ไหว้พระ ภาวนา ดิฉันเชื่อว่าทุกคนต้องประสบความสำเร็จ ได้ก้าวออกจากสถานที่นี้ และได้เป็นคนดีของสังคมต่อไป

ผู้ต้องขังหญิงคนที่ 3

ดิฉันติดคดียาเสพติด โทษ 25 ปี ขณะนี้อายุ 40 ปี ต้องขอกราบขอพระคุณ หลวงพ่อปู่ ที่ท่านสอนในเรื่องการตัดกรรม เพราะเมื่อก่อนนี้ มีจิตใจที่โศกเศร้า ก็มีท่านมาคอยโอบอุ้ม ทำให้รู้ว่าโรคที่เป็นอยู่นี้มันหายได้ รักษาได้ และกราบขอบพระคุณ พระอาจารย์บัณฑิต คุณแม่พิสมัยและเจ้าหน้าที่ทุกคน ที่ทำให้ดิฉันได้รู้ว่า การเข้าโครงการวิปัสสนากรรมฐาน มันเหนือว่าการนั่งสมาธิภาวนามากจริงๆ

ถ้าไม่ประสบกับตัวเองก็คงไม่รู้ เมื่อก่อนนั้นดิฉันจะกินยาแก้แพ้ประจำ จะเป็นหนัก ถ้าไม่มียาก็อายุไม่ได้ พอมาอยู่ที่นี้ก็ยังต้องใช้ยาอยู่ แต่พอเข้าโครงการวิปัสสนากรรมฐาน ก็ลองทดลองดูว่าถ้าทำแบบนี้แล้ว จะหายไหม ก็หาย ปกติถ้าไม่ทานยา 3 วัน จะขึ้นผื่น ตามหน้า ตามคอ คันมาก ปรากฏว่า พอถึงวันที่ 4 ของการปฏิบัติ ริดสีดวงทวารที่เป็นอยู่ก็หาย

จึงอยากบอกว่า การทำวิปัสสนากรรมฐานมันช่วยได้จริงๆ ทำให้รู้ว่ากรรมฐานเหนือกว่า อื่นใด เวลาที่ปวดมาก ๆ ดิฉันก็

ลองดูว่ากรรมฐานจะช่วยได้ไหม ก็ช่วยได้จริงๆ จึงให้สัญญาว่า
จะทำวิปัสสนากรรมฐานไปตลอดค่ะ กราบขอบพระคุณโครงการ
นี้ที่ทำให้รู้สึกว่าการนี้ยังสวยงามน่าอยู่และต้องอยู่เพื่อลูกต่อไปค่ะ

ผู้ต้องขังหญิงคนที่ 4

ดิฉันติดคดียาเสพติด โทษจำคุกตลอดชีวิต ติดมาได้ 23 ปี เศษแล้ว ขณะนี้อายุ 61 ปี ยังเหลือโทษอีก 33 ปี เศษ ที่ทำเพราะไปเกี่ยวข้องกับผู้ค้าโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

จากที่อยู่ในนี้มานานได้เห็นสังคมในนี้เหมือนสังคมย่อยส่วนให้เราเห็นอะไรได้ง่ายขึ้น ทุกคนอะไรก็เห็นผลได้ง่ายๆ เป็นไปตามหลักสัจธรรมของพระศาสนา เหมือนกับทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วจะเห็นได้ชัดเจน

สังคมข้างในไม่เหมือนกับสังคมข้างนอก ข้างนอกนั้นใครทำอะไรเราไม่รู้ข้างในใครทำอะไรเราก็เห็นเช่นทำผิดกฎระเบียบและจะได้รับการลงโทษเร็ว เพราะมันเป็นวงแคบๆ ทำให้เห็นอย่างชัด ๆ ว่า ที่ลำบากสำหรับทำความชั่วนั้นไม่มี

หลังจากเข้ารับการอบรม ที่ทำได้ดีและปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ก็คือวิปัสสนากรรมฐาน แต่ก่อนเราเรียนรู้จากที่อื่น เราก็จะไม่เชื่อในสมาธิ การทำจิตให้สงบและใจคนเรามันก็กำหนดยาก แต่วิธีของที่นี่มีวิธีปฏิบัติไม่ให้อึดเราวิ่งไปไหนให้เราเพ่งอยู่ที่มือและท้องอย่าขยับ ถ้าจิตเราไปที่อื่น เราก็จะไม่ได้ทำตามหลัก เรา

ต้องนั่งจ่อจ้อยู่ที่มี สติมันก็จะไม่ไปไหน

นอกจากนี้แต่ก่อนเรารู้เพียงว่าอริยสัจ 4 มรรคมีองค์ 8 แต่เราก็มองไม่เห็นคุณค่ามากมายในอริยสัจ 4 และมรรคมีองค์ 8

อย่างอริยสัจ 4 ก็ทำให้เรารู้ว่าทุกข์เป็นอย่างไร จะทำอะไรก็กลัวทุกข์ เราก็ต้องทำอะไรด้วยความระมัดระวัง มีสติกำกับก่อนที่จะทำอะไรลงไป แต่ก่อนเรารู้ว่า สมุทัยคือความอยากต่างๆ นิโรธคือความดับทุกข์ ถ้าเราเรียนอย่างนี้ เราตัดความอยากได้ทุกอย่างก็จบ มันจะไม่เกิดทุกข์ และการดำเนินชีวิตตามอริยมรรค 8 มี 8 ข้อ ถ้าเราดำเนินตามนั้นได้ เราก็จะไม่ตกนรกแล้ว ถ้ายังมีชีวิตอยู่ ก็จะมีชีวิตอย่างปลอดภัย

สุดท้าย ก็อยากจะบอกทุกคนว่า ให้เรียนรู้แล้วนำหลักศาสนามาใช้กับชีวิตประจำวัน แล้วก็อย่าอยากให้ใครคิดทำผิดอีก เพราะที่นั่นคือนรกสำหรับคนเป็นใครทำผิดก็ต้องรับผลกรรมเพราะฉะนั้น อยากให้ทุกคนระวังในการใช้ชีวิต

ผู้ต้องขังหญิงคนที่ 5

ดิฉันต้องโทษคดียาเสพติด โทษ 25 ปี ติดมาแล้ว 4 ปี
ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างฎีกา

ตอนที่มาอยู่ที่นี่แรกๆ ยอมรับว่ากลัวมากๆ สำหรับคนที่
ไม่เคยเข้ามาอยู่แต่ที่นี่สอนให้มีอาชีพรู้จักอยู่อย่างพอเพียงเพื่อน
ๆ ที่อบรมไปแล้วเป็นคนแนะนำดิฉันให้มาอบรม บอกว่าดีมาก ๆ
ดีกว่าคำพูดที่พูดให้ฟัง ต้องปฏิบัติเองถึงจะรู้

ก่อนอบรมก็ไม่ว่าอะไรเลย แต่อยากรู้ว่าสมาธิคืออะไร ทำ
แล้วได้อะไร ก่อนมาอยู่ที่นี่ เป็นสาวโรงงาน เพื่อนชวนไปด้วยก็
ไม่รู้จะไปเอา ยา ยอมรับว่าเสพจริงแต่ไม่ได้ค้า ก็คิดร่างแหไป
กับเขาด้วยโดนจับ 4 พันเม็ดเพื่อนก็ไปอยู่บางขวาง ดิฉันมาอยู่ที่นี่
ก็ไม่ได้โกรธเพื่อน เพราะเป็นการตัดสินใจของเราเอง ส่วนสามี
ก็ติดด้วยเหมือนกัน ลูกๆ 3 คนยังเล็กก็เลยต้องอยู่กับแม่ ปิด
เทอมที่เขาถึงจะมาเยี่ยมได้

มาอยู่ใหม่ๆ อยากตาย นอนร้องไห้ทุกวัน ทำใจอยู่นาน
กว่าจะเป็นปกติได้ ตอนนี้อยู่ฎีกาอยู่ ถามทนายว่ามีโอกาสไหม
ทนายก็ได้แต่ให้ความหวัง แต่ตอนนี้ทำใจได้แล้ว พอมาปฏิบัติ

ธรรมแล้ว ก็เลยไม่เครียด

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ก็คือ มีสมาธิดีขึ้น ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น ก่อนหน้านั้นจะอารมณ์ร้อน ไม่มีสมาธิ พออบรมเสร็จได้บรรยายความในใจ ใจเย็นลง มีความคิดเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

ตอนเด็กๆ ไม่เคยอยู่กับพ่อแม่ พ่อตายตอนดิฉันอายุ 1 ขวบ แม่ต้องทำงานก็เลยส่งมาอยู่กับพี่ชาย ไม่เคยเห็นหน้าแม่ เลยคิดว่าแม่ไม่รัก มาคิดได้ตอนปฏิบัติธรรม ก็เริ่มรู้สึกรักแม่มากขึ้น เพราะเมื่อแม่มาเยี่ยมที่ไร แม่ยิ้มตลอด ไม่เคยต่อว่า แถมให้สติและกำลังใจตลอด ให้กำลังใจว่า แม่จะรอลูกนะ เรื่องลูกก็ไม่ต้องห่วง แม่จะเลี้ยงให้ ทำให้คิดได้ว่า แม่รักเรามันไม่ได้อยู่ที่การกระทำเสมอไป มันคงมีความจำเป็นบางอย่าง แม่รักลูกทุกคน

ก็อยากบอกว่าอย่าไปยุ่งกับยาเสพติดเลย มันไม่มีผลดีเลย สิ่งที่เจอมาก็เหมือนกับตกนรกทั้งเป็น แต่ก็ยังดีที่เราได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้ อยู่ข้างนอกไม่เคยเข้าวัด ไม่เคยปฏิบัติธรรม ตอนนี้ก็ได้สวดมนต์ นั่งสมาธิทุกวัน ทำแล้วจิตใจก็สงบดี

เจาะใจนักโทษชาย

และในส่วนนี้ จะเป็นบทสัมภาษณ์ผู้ต้องขังชายจำนวนหนึ่ง ซึ่งปกติแล้วผู้ชายมักจะเป็นเพศที่สนใจในเรื่องของธรรมะกันค่อนข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นนอกคุกหรือในคุก แต่สำหรับผู้ต้องขังชายที่ทีมงานได้สัมภาษณ์ ต้องมีมุมมองต่อการปฏิบัติได้อย่างน่าสนใจ บางคนนั้นต้องถามแบบถามคำตอบคำ แต่บางคนก็หลังไหลออกมา แบบไม่ต้องถามเลย ขอเชิญติดตามได้ ณ บัดนี้

ผู้ต้องขังชายคนที่ 1

ปัจจุบันอายุเท่าไรคะ

ปัจจุบันผมอายุ 47 ปีครับ

ติดคดีอะไรคะ

คดีข่มขืนครับ

ติดกี่ปีคะ

ทั้งหมดต้องติด 20 ปีครับ

แล้วอยู่ที่นี้กี่ปีแล้วคะ

ผมอยู่ที่เรือนจำรัฐบุรีมา 6 ปี อยู่ที่นี่มา 2 ปี
รวมทั้งหมดโทษที่จำมาแล้ว 8 ปีครับ

ช่วงที่เข้ามาอยู่ในสถานที่นี้แรก ๆ รู้สึกเป็นยังไงคะ

ช่วงมาใหม่ๆ ก็เครียดเหมือนกันนะครับ เพราะว่า
ทุกอย่างมันไม่เป็นอย่างเราคิด ทั้งการเป็นอยู่ ทั้งการกินสารพัด
ตรงนั้นมันเครียดมากๆ การเป็นอยู่ใช้ชีวิตประจำวันในนั้นมันไม่
เหมือนโลกภายนอก ทุกอย่างมีกฎ มีเกณฑ์ มีระเบียบ สิ่งที่เรา
ไม่เคยทำก็ต้องทำ อันนั้นเครียดมาก

อะไรบ้างคะที่ต้องทำ

ก็ทุกอย่างครับ ทั้งเวลาพักผ่อน เวลาทำงานครับ เวลารับประทานอาหารทุกอย่างเราจะต้องเตรียมพร้อมหมด ทุกอย่างจะเจาะจงเป็นเวลา เราจะทำนอกเหนือจากนั้นไม่ได้ เพราะคำว่าเรือนจำคือทำให้เรามีกฎระเบียบ ให้รู้สังคมกับคนอื่นส่วนรวม คนหมู่มาก ตรงนั้นจะบังคับจิตใจมากนะครับ กับการที่ว่าเราไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อน

แล้วคิดยังไงถึงมาบวชคะ

การบวช คำว่าบวชนั้นบวชเพื่อให้ชะล้างจิตใจนะครับ กับทำให้เราไม่เครียดในสิ่งที่ทำให้เราต้องคิดถึงกลุ่ม ตรงนั้นจิตใจจะสงบ การบวชมันทำให้มนุษย์ทุกคนมีจิตใจสงบไม่คิดอะไร สิ่งที่เราคิดเราทำไม่ได้ แต่ถ้านั่งสมาธิจิตสงบตรงนั้นคือปลงนะครับ ทุกอย่างจะจบ ก็คือเย็นลงจากที่ว่าฟุ้งซ่าน เครียด ตรงนั้นก็รักษาสุขภาพเราต่างหาก ให้เราอยู่ในนี้ได้จนพ้นโทษ ตรงนี้เป็นข้อดีมากเลยนะครับ การปฏิบัติทำให้จิตใจของคนเย็นลงมากนะครับ จากที่ว่าฟุ้งซ่าน ถ้าสภาพจิตไม่ดีมันก็แย่ไปถึงร่างกายนะครับ หมอก็รักษาเราไม่ได้ เพราะไม่ใช่โลกภายนอก ทุกอย่างบอกแล้วว่ามันมีกฎเกณฑ์มีกติกากฎระเบียบ ตรงนี้ช่วยสุขภาพจิตเราได้ดีมากเลยนะครับ

บวชทั้งหมดกี่ครั้งแล้วคะ

บวชทั้งหมด 2 ครั้งแล้วครับ ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 ระหว่างบวชจะทำให้จิตใจเราเย็น สุขุม มีความอดกลั้น อดทน ทุก

สภาพแวดล้อมในนี้ทำให้เราอยู่ได้ตัดโลกภายนอกทั้งหมดเพราะว่าชีวิตนี้เราอยู่ด้วยร่างกายเราสภาพจิตเราตรงนั้นดีมาก ๆ ระหว่างที่ปฏิบัติอยู่ หลังบวชจะรับความอดทนเราจะเพิ่มขึ้น สติปัญญามันจะเกิดขึ้น รู้จักวิเคราะห์ รู้จักใช้สติปัญญา รู้จักความเป็นอยู่ในนี้ ปรับสภาพได้เต็มร้อย

อยากจะชวนเพื่อน ๆ นะครับว่า สิ่งที่ท่านพ่อ หรือท่าน ผบ. ท่านให้มีตรงนี้เกิดขึ้นมาช่วยให้สุขภาพจิตเราได้ออกไปพบกับครอบครัวในแบบที่เหมือนตอนแรกที่เราเข้ามา ไม่อยากให้ตรงนั้นมันเสียเปล่า ให้เรารู้บาปบุญคุณโทษสิ่งที่ทำผิดมามันไม่ใช่จากสันดาน บางครั้งมันเป็นความบังเอิญ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือเห็นเป็นสนุก ตรงนี้มันก็จะบ่งชี้จากการนั่งสมาธิ ว่าเราก็คงได้ชั่วแต่ที่เราทำผิดสิ่งที่ได้ตรงนี้ได้เยอะมากนะครับจากที่มีการอบรมนี้เกิดขึ้นมา ผมก็อยากจะให้เพื่อน ๆ ทุกคนที่ตอนนี้ยังไม่มีโอกาสแบบผมให้เรื่อนำทำกิจกรรมแบบนี้ขึ้นมาเพื่อให้กลับไปเป็นคนดีของประเทศชาติ

ผู้ต้องขังชายคนที่ 2

ปัจจุบันผมอายุ 37 ปีครับ ดิตกุคคดียาบ้า ต้องโทษทั้งหมด 14 ปี ตอนนี้อยู่มาเกือบ 10 ปีแล้วครับ ตอนเข้ามาใหม่ ๆ ก็เครียดเป็นธรรมดา เจอภาวะที่ปรับตัวไม่ได้ อยู่ไปอยู่มาเริ่มจะปรับตัวได้ ก็ดีขึ้นตามลำดับ แล้วก็ได้เรียนรู้หลาย ๆ อย่าง ในเรือนจำ ชีวิตก็มีสุขบ้างทุกข์บ้างตามธรรมดาครับ แต่ส่วนมากจะทุกข์มากกว่า

ปกติผมก็สนใจการปฏิบัติธรรมอยู่แล้ว ทุกวันนี้ผมก็ศึกษาจากหนังสือทางด้านวิปัสสนา มีโครงการนี้ผมก็ตั้งใจคราวที่แล้วผมก็ได้บวชไปครั้งหนึ่งแล้ว ก็ทำให้จิตใจสงบลงครับ ทำให้เราเยือกเย็นลง แล้วก็อยู่ในเรือนจำนี้ได้อย่างมีสุขภาพจิตที่ดีและมันทำให้จิตใจของเราพัฒนาไปทางที่ดี ก่อนที่เราจะออกไปสู่สังคมภายนอกครับ

ในระหว่างบวช จิตใจก็สงบดีมาก ก็ทำให้เรามีสติ ถ้าจะคิดทำอะไรในลักษณะที่ไม่ดี สติจะคอยย้ำเตือนเราตลอดเวลา ช่วยในการหักห้ามใจของเราได้จากที่เมื่อก่อนเราไม่เคยได้ฝึกเลย พอมาได้ฝึกก็ทำให้เราจิตใจดีขึ้นมีเมตตาขึ้นอย่างสัตว์เลี้ยงพวกนี้เมื่อตอนอยู่บ้านผมไม่เคยได้เลี้ยงอยู่ที่นี้เขาเอามาฝึกให้เราเลี้ยง

ทำให้เกิดความเมตตา ทุกวันนี้ผมก็จะให้อาหาร ผมเชื่อว่านี่ก็เป็นผลอย่างหนึ่งในการปฏิบัติธรรม

หลังบวชก็คิดถึงว่าเป็นบุญกุศลอย่างใหญ่หลวงเลยครับ ซึ่งเมื่อก่อนเราก็ไม่ค่อยได้ทำอยู่แล้ว พอมาในนี้มีโอกาสก็ถือว่าเป็นโครงการที่ดีมากก็อยากจะให้จัดบ่อยๆ นะครับ อย่างน้อย 2 ปีครั้งก็ยังดีนะครับ ก็ถือเป็นโครงการที่ดีเพื่อเป็นการให้เรามีจิตสำนึก ละอายต่อบาป มีธรรมะอยู่ในจิตใจ จะคิดอะไรจะทำอะไรก็ดีๆ ครับ

อยากจะเชิญชวนครับ อยากให้พี่น้องในเรือนจำทั้งประเทศเลยนะครับก็อยากจะเชิญชวนให้มาเข้าร่วมในโครงการนี้นะครับเป็นโครงการที่ดีมากๆ เลยนะครับ อยู่ข้างนอกเราไม่ได้มีโอกาสอย่างนี้เลยนะครับ มาในนี้ก็อยากจะเชิญชวน เป็นบุญกุศลอันใหญ่หลวงนะครับ ดีกว่าเราไปทำบุญใส่บาตร เราปฏิบัติจริงก็จะได้ผลบุญอันนั้นตอบแทนมาถึงเรานะครับ

ผู้ต้องขังชายคนที่ 3

ปัจจุบันนี้ผมอายุ 33 ปีครับ ติดคดีชิงทรัพย์ครับผม ตัดสินจำคุก 8 ปี 3 เดือนครับผม ติดมาเกือบ 4 ปีแล้ว ตอนที่เข้ามาตอนแรกก็ฟุ้งซ่าน กังวลเรื่องครอบครัว ตอนอยู่ข้างนอกผมเคยบวชครั้งหนึ่งแล้ว พอเข้ามาในนี้เห็นว่ามีโครงการนี้ผมก็สมัครเลยบวชมา 2 รอบแล้ว พอบวชแล้วรู้สึกว่าจะไม่ค่อยฟุ้งซ่านเหมือนแต่ก่อน ใจเยือกเย็นเหมือนกับเรารู้จักแยกแยะระหว่างสังคัมที่เป็นอยู่ตอนนี้กับสังคัมข้างนอกที่เราเคยอยู่มา คือเหมือนเรารับผิดชอบแค่จุดเดียวคือตัวเราเอง ที่ไม่ต้องอะไรมากมาย จะมีภาระก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ให้เราปฏิบัติ แต่สิ่งที่เรารับผิดชอบเมื่ออยู่ข้างนอกคือเรื่องลูก เรื่องเมีย เรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ เรื่องค่ากิน ค่าอยู่ ค่านอนหรือค่าอะไรก็ปาเถะ เราอยู่ตรงนี้ไม่มีอะไรรับผิดชอบมากแต่เมื่อเราออกไปแล้ว ทำต้องทำหน้าที่เราให้ดีกว่าเก่าเพราะว่าเรามีเวลานำมาคิดเพื่อไปปฏิบัติในสังคัมข้างนอก

หลังบวชก็มีความรู้สึกที่จิตใจเราผูกพันกับสิ่งเหล่านี้เพราะว่ามันสามารถทำให้เราไม่คิดฟุ้งซ่านได้ เราเหมือนกับได้สร้างสมาธิในความคิดและจิตใจเราเพิ่มขึ้น เข้มแข็งขึ้นไม่อ่อนต่อจิตใจที่เราคิดฟุ้งซ่าน เหมือนกับเราเอาชนะสิ่งเหล่านี้ได้ แล้ว

เรื่องนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ต้องพิสูจน์กันเอาเอง ผมว่าเป็นเรื่องดีครับ การบวชพระก็เป็นเรื่องดี การนั่งสมาธิก็เป็นการถ่ายเทมาจากการบวชพระเช่นกัน พอเรามีสมาธิ สติของเราก็มี เมื่อเรามีสติสิ่งที่จะมาครอบงำจิตใจเราให้ทำในสิ่งที่ไม่ดีงามก็จะพ่ายแพ้ไป

ผมคิดว่าอยากจะให้เพื่อนๆ ได้ลองทำในสิ่งที่บรรพบุรุษเราได้ปฏิบัติต่อกันมา นำมาปฏิบัติดูถ้าเราไม่ลองก็ไม่ว่าครับว่าสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์อย่างไร แต่สำหรับผมคิดว่ามันมีประโยชน์มากสำหรับจิตใจของมนุษย์เรา ทำให้จิตใจเยือกเย็น ทำให้ปลงได้ ทำให้เรามีสมาธิทำให้เราไม่ประมาทในสิ่งที่เราไม่ปรารถนาจะทำ

ผู้ต้องขังชายคนที่ 4

ผมติดคดียาเสพติด จบการศึกษาศรีสุทธรบัณฑิต ศาลพิพากษาจำคุก 12 ปี 6 เดือน ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเรือนจำเคยรับราชการ เป็นคนที่มีความสุขอยู่กับการความพึงเพื่อกุศลแบบ นอนห้องแอร์ มีรถส่วนตัวหลายคัน ตอนนั้นคิดว่าใช้เงินซื้อความสุขทุกอย่างที่ใจปรารถนาได้หมด

แต่วันหนึ่งชีวิตต้องมาจบวิถีชีวิตอิสระชนด้วยยาเสพติดทรัพย์สินทุกอย่างถูกอายัด จากครอบครัวที่อบอุ่นก็กลายเป็นคนที่หงุดหงิดง่าย ท้อแท้และสิ้นหวัง เพื่อนที่อยู่ในเรือนจำแนะนำให้ผมลองปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิ ก็ได้แต่รับฟัง แต่ไม่เคยลองศึกษาและปฏิบัติดู เพราะคิดว่ามันเป็นแนวทางของพระมากกว่าที่คนทั่วไปจะทำหรือไม่เช่นนั้นก็เป็นเรื่องของคนแก่

แต่พอได้เข้ามาศึกษาปฏิบัติธรรมในโครงการแล้ว ความคิดกลับเปลี่ยนไป แรกๆ ก็เหมือนกับถูกบังคับให้ทำ ไม่ว่าจะเป็นการนั่ง เดิน หรือยืน มีความรู้สึกทรมาน แต่พระวิปัสสนาจารย์ก็ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องและกำหนดรู้สภาวะที่เกิดขึ้น ทำให้มีความอดทน อดกลั้นมากขึ้นและเริ่มมุ่งมั่นที่จะตั้งใจปฏิบัติให้ได้ตามคำแนะนำ ทำให้วันต่อๆ มาของการปฏิบัติรู้สึกผ่อนคลายลงด้วยความมีสติ

ที่สำคัญก็คือการปฏิบัตินั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง
ด้านอารมณ์และความรู้สึกตนเองได้อย่างอัศจรรย์ กลายเป็นคน
ที่เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น มีความหวังในชีวิตมากขึ้นและยัง
ปฏิบัติวิปัสสนาอยู่เป็นประจำแม้ว่าจะไม่ได้อบรมแล้วก็ตาม

ผู้ต้องขังชายคนที่ 5

ข้าพเจ้าติดคดียาเสพติด ศาลพิพากษาจำคุก 15 ปี เดิมข้าพเจ้าจบแค่ชั้น ป.6 มีอาชีพเป็นช่างตีกระดิ่งและรับจ้างทั่วไป มีรายได้พอเลี้ยงตนเองได้ และตั้งมั่นในศีลธรรมตลอดมา แต่พอมีครอบครัว จึงได้หลงผิดโดยถูกชักชวนให้ค้ายาบ้า เนื่องจากชีวิตเริ่มมีหนี้สินและรับภาระมากขึ้น เป็นคนเจ้าอารมณ์ หากโกรธหรืออาฆาตใครแล้วจะต้องผูกใจเจ็บและหากมีโอกาสจะต้องชำระแค้นให้ได้

แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำและได้เข้าอบรมวิปัสสนากรรมฐานแล้ว ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเหมือนจิตใจถูกชำระ ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ ผูกโกรธเปลี่ยนไป ความฟุ้งซ่าน ความเครียด ความคิดที่เลวร้ายหายไป ขณะปฏิบัติได้เกิดสมาธิธรรมเกิดขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ จิตใจมีเมตตาต่อเพื่อนพ้อง ญาติมิตร นอกจากนั้นยังมีความรู้สึกกลัวต่อบาปกรรมที่เคยทำมาแล้วและคิดที่จะทำต่อไป พร้อมทั้งตั้งใจจะปฏิบัติวิปัสสนาตลอดไป

ความรู้สึทงของข้าพเจ้าที่ได้จากการปฏิบัติธรรม คือ

- 1) เปลี่ยนข้าพเจ้าให้เป็นคนใหม่ล้มเล็กแผนการทำร้าย
ศัตรู
- 2) เป็นคนมีเหตุผล
- 3) รู้สึกว่าจิตใจงามขึ้น มีใจเป็นมิตร มีขันติธรรม
- 4) มองโลกด้วยจิตใจที่งดงาม คิดดี พูดดี ทำดี ภูมิใจ
ในการทำหน้าที่และงานด้วยจิตที่เป็นสุข

ผู้ต้องขังชายคนที่ 6

ผมติดคดี พยายามฆ่า จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ศาลพิพากษาจำคุก 14 ปี 4 เดือน ชีวิตก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเรือนจำนั้น เคยรับราชการและทำธุรกิจ เป็นคนที่เชื่อมั่นในตนเองสูง มีความคิดที่มองคนอื่นเป็นผู้ด้อยกว่าทั้งความคิดและการกระทำ จะไม่ยอมฟังใคร และตนเองเท่านั้นที่ถูกต้อง หากถูกใครต่อว่าหรือนินทา จะต้องหาทางแก้แค้นให้ได้

แต่เมื่อมีโอกาสเข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแล้ว ทำให้รู้ได้ว่าที่ผ่านมากว่า 40 ปี นั้นตนเองผูกติดอยู่กับความโง่เป็นอย่างยิ่ง โง่ที่ไม่รู้จักตนเอง การปฏิบัติวิปัสสนา ทำให้ตนเองกลายเป็นคนละคน มีอารมณ์ที่เยือกเย็น ความคิดร้าย การวางแผนแก้แค้นหายไป มีความรู้สึกสงสารและเมตตาต่อคนที่ตนเองอาฆาต จิตใจนั้นเต็มไปด้วยความรู้สึกที่ผ่องใส มีความสุขอยู่กับการทำหน้าที่ในปัจจุบัน หลีกเว้นจากการประพฤติกายทุจริต วจีทุจริตและมโนทุจริต

ผมคิดว่าประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สูงสุดมี 3 ประการ

- 1) ทำให้เป็นคนมีอารมณ์เยือกเย็น ผิวพรรณผ่องใส มีเมตตาต่อเพื่อนตลอดเวลา
- 2) มีสมาธิในการเรียนอย่างยิ่งมีความจำแน่มาก และเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอย่าง6) ดี
- 3) มีความสุข มีสติอยู่กับปัจจุบัน สามารถหาความสุขได้ตลอดเวลา (ปัจจุบันนอกจากจะปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังถือศีล 8 ด้วย)

ผู้ต้องขังชายคนที่ 7

เป็นผู้ต้องขังคดีฆ่าและทำร้ายร่างกายจบการศึกษาในระดับ ปวช. (ช่างยนต์) ศาลพิพากษา จำคุก 12 ปี 9 เดือน ประวัติ นั้นเป็นคนที่ถูกเลี้ยงอย่างตามใจ เพราะเป็นลูกชายคนเดียว ของคุณพ่อคุณแม่ พ่อเสียชีวิตตอนอายุ 6 ขวบ เมื่ออายุ 14 ปี ถูกจับครั้งแรกในข้อหาทำร้ายร่างกายและก่อเหตุขึ้นอีกหลายครั้ง แต่ก็มีแม่ที่คอยตามช่วยเหลือตลอด แต่งงานเมื่ออายุ 16 ปี กับ ภรรยา ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนด้วยกัน แต่นิสัยก็ยังชอบเที่ยว กับเพื่อนฝูง จนกระทั่งมีลูกแต่ก็ยังเที่ยวเตร่ ชอบสนุกคบเพื่อน เหมือนเดิม หันมาทำธุรกิจส่วนตัวจนมีฐานะ ด้วยความเป็นคน ติดเที่ยว ติดเพื่อน จึงทำให้ชีวิตครอบครัวต้องเลิกร่างกันไป เริ่ม หันมาเสพยาเสพติด จนแม่เสียใจ ทนไม่ได้ต้องหนีไปอยู่ที่อื่น เป็นเวลา 2 ปี พอแม่รู้ว่าประพฤติดุเดือดก็กลับมาอยู่ด้วย แต่ไม่ นานก็หันมาทำตัวเหมือนเดิมอีก จนก่อคดีขึ้นในปี 43

พอได้มีโอกาสเข้าปฏิบัติตัววิปัสสนากรรมฐานแล้ว ทำให้ เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้นต่อชีวิตตนเอง ทำให้ตนเองมีที่พึ่ง ที่ ยึดเหนี่ยว มีสติระลึกรู้กับปัจจุบัน และตั้งเป้าหมายที่ดีให้กับ ชีวิตตนเองได้ จิตใจสงบเย็น มีความอดทนมากขึ้น

ผู้ต้องขาคคนที่ 8

ผมติดคดีกระทำชำเรา จบการศึกษา ป.4 ศาลพิพากษาจำคุก 16 ปี ก่อนหน้าที่จะเข้าปฏิบัติธรรมนั้น ก็พยายามศึกษาธรรมะด้วยตนเองอยู่ เนื่องจากว่ามีความคิดที่ฟุ้งซ่าน สับสน เนื่องจากโทษมากเพราะผมเองเคยมีความหวังว่าศาลจะยกฟ้อง แต่เมื่อสู้ถึงศาลฎีกาแล้วก็ยื่น ทำให้คิดมาก เริ่มทำกิจกรรมในเรือนจำเพื่อสร้างความคิดใหม่ ฝึกलिเกบ้าง กลองยาวบ้าง หรือเรียนธรรมศึกษาจนจบธรรมศึกษาโท ทำให้ใจเย็นลงได้ในระดับหนึ่ง

พอได้เข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในโครงการเรือนจำเรือนธรรมแล้ว ทำให้ได้พบคำตอบให้กับชีวิต จิตใจมีความสงบเย็นมากขึ้น รู้จักแนวทางในการแก้ปัญหาชีวิตโดยการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น มีสติอยู่กับการเป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้วยังทำให้เห็นได้รู้โทษของกรรม ทำให้ชีวิตมีคุณค่ามากขึ้นทีเดียว

ผู้ต้องขังชายคนที่ 9

ผมติดคดีข่มขืน จบการศึกษาชั้น ป.6 ศาลพิพากษาจำคุก 2 ปี 6 เดือน ชาวอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย อดีตเป็นคนที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น พ่อไปมีเมียน้อย และทะเลาะกับแม่เป็นประจำ ทำให้ชีวิตมีปัญหาเรื่อยๆ เพื่อนพาไปดมกาว เสพกัญชา ไม่มีคนแนะนำอบรม ทำให้ชีวิตถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง เริ่มคบเพื่อนที่เสเพล ระเห่ร่อนอย่างไร้เป้าหมาย และอ่านหนังสือไม่ออก และถูกจับในข้อหาข่มขืน เพราะสาเหตุคือความเมา ในปี 2547

เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้วก็คิดมาก เพราะไกลบ้าน และกลัวจะถูกตัดสินหลายปี ก็เริ่มนั่งสมาธิ เพื่อข่มใจ แต่ก็ยังไม่เกิดสมาธิอะไร เพราะความคิดฟุ้งซ่าน จนบางครั้งถามตนเองว่า ชาตินี้จะเป็นคนดีได้หรือเปล่า แต่เมื่อได้เข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแล้ว ทำให้เข้าใจชีวิตมากที่สุดและพร้อมที่จะเป็นคนใหม่ทันทีเปรียบเหมือนกับว่าได้เกิดใหม่

วิปัสสนาทำให้เห็นความจริงของชีวิตว่า จริงๆ แล้วหากเข้าใจธรรมชาติชีวิตก็มีอิสรภาพอย่างยิ่งทำให้มีสติอยู่กับปัจจุบัน และเห็นคุณค่าของชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เห็นพระคุณแห่งพระพุทธ

ศาสนา พร้อมทั้งระลึกถึงพระคุณพ่อแม่เป็นอย่างดี ชีวิตต่อจากนี้ไปอยากจะทำตนให้มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ ปัจจุบันก็ยังปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอยู่ โดยตั้งใจว่าหากพ้นโทษไปจะไปบวชศึกษาปฏิบัติธรรมอุทิศให้กับมารดาและพาดตนเองให้เข้าถึงสัจธรรมต่อไป

ขอเขียนข้างต้นล้วนกลั่นออกมาจากใจผู้ต้องขังทั้งสิ้นทำให้เราได้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ของความทุกข์ที่พวกเขาและเธอได้รับในขณะที่ถูกจองจำ เพราะไม่ว่ากรมราชทัณฑ์จะพยายามพัฒนาพื้นที่ ภูมิสถาปัตย์ การตกแต่งจัดสวนภายในให้ร่มรื่น น่าอยู่เพียงใด จะจัดกิจกรรมเสริม กิจกรรมฝึกอาชีพ และสารพัดสารพันกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทั้งฝีมือแรงงาน สภาพจิตใจ และสภาพร่างกาย ให้สมบูรณ์แบบเพียงใด

แต่ก็ไม่มีผู้ต้องขังแม่เพียงคนเดียว ปรารถนาจะใช้ชีวิตจวบจนบั้นปลายชีวิตของตนเองในสถานที่แห่งนี้ เพราะทุกคนต่างตระหนักดีว่า ตนเองกำลังทำหน้าที่ชดใช้กรรมชั่วที่ตนก่อไว้ในชาตินี้ โดยไม่ต้องรอให้ถึงชาติหน้าแต่อย่างใด กฎแห่งกรรมจึงเป็นเรื่องที่อธิบายได้โดยง่าย เมื่อทุกคนเข้ามาอยู่ในสถานที่แห่งนี้

เพราะฉะนั้น เมื่อท่านอ่านมาถึงบรรทัด ท่านก็คงได้คำตอบแล้วว่า สิ่งที่เคยต่อใครหวาดหวั่นว่า การอบรมธรรมปฏิบัติให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นชนชั้นที่ต่ำสุดในสังคมนั้น จะได้ผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด สิ่งที่ผู้ต้องขังร้อยเรียงข้อความ และพูดคุยกับเราคงจะเป็นสิ่งยืนยันได้อย่างดีว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จเพียงใด

“

.....ทุกครั้งที่เรือนจำเปิดอบรม
ผู้ต้องขังจะแย่งสมัครกันมาก
พฤติกรรมส่วนใหญ่ก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
จนบางราย ศาลกฤษฎาสดหย่อนผ่อนโทษให้
ทุกเดือนจึงต้องจัดอบรมเรือนจำ เรือนธรรม
หยุดไม่ได้แล้วผมไม่ไหว
เขาก็หากันเอง เขาศรัทธากันมาก.....

”

บทที่ 7 ประเมินความสำเร็จ และแนวทางในอนาคต

เมื่อมองในภาพรวมของโครงการแล้ว จะพบว่าโครงการนี้สำเร็จในเชิงปริมาณอย่างชัดเจนอันได้แก่จำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 8,978 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 1,830 คน เพศชาย 7,148 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เข้ารับการอบรม ระดับปริญญาตรี มีถึง 539 คน แต่ส่วนใหญ่อบรมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน มีบ้างที่เคยทำสมาธิแบบไม่เข้มข้นเท่านั้น

ส่วนความสำเร็จในเชิงคุณภาพนั้น ดูจะวัดยากอยู่สักหน่อย แต่จากความใส่ใจของผู้ต้องขังทั้งชายและหญิงส่วนหนึ่งที่เรานำเสนอไปแล้ว ก็คงจะพอสะท้อนภาพความจริงบางอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมได้บ้างพอสมควร

เสียงสะท้อนจากในคุก

ผู้ที่ให้ความกระจ่างในเรื่องนี้ได้ดีที่สุดคนหนึ่งน่าจะเป็นอาจารย์จวน คงแก้ว ผู้ที่คลุกคลีอยู่โครงการนี้มาแต่เริ่มแรก ซึ่งอาจารย์ให้ความเห็นในเรื่องของการประเมินผลโครงการนี้ไว้ว่า

“ผลที่ผู้ต้องขังเขาสารภาพมาเอง และ จากการสังเกตพฤติกรรมโดยรวมของผู้ต้องขังที่ผ่านการปฏิบัติตรงนี้ เราภาคภูมิใจมาก คือเขาเขียนมาเป็นจดหมาย โดยเราไม่ได้ขอร้อง ไม่ได้เรียกร้องอะไรเลย คือเขาเขียนมาเองหลังจากได้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว ที่เห็นได้ชัดก็คือผลทางจิตใจของเขาเขายกกว่าแต่ก่อนไม่เคยสนใจเรื่องการทำบุญเรื่องพุทธศาสนา การปฏิบัติธรรมครั้งนี้ทำให้เขาได้เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา นี่คือสิ่งที่ทำให้ผมดีใจ

ต่อมาผลทางจิตใจเขา
เคยอารมณ์รุ่มร้อน โมหะ
โทสะจัด เขามีความสงบขึ้น
สบายกายสบายจิต แล้วประ
การต่อมาเขาจะนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน พอพ้นโทษ
ไปแล้วเขาจะไปใช้กับบุคคล
ในครอบครัวเขาด้วย แล้ว
ต่อไปถึงพฤติกรรมโดยรวม
ของเขาก็จะดีขึ้นมาก

ท่านผู้บัญชาการท่าน
หนึ่งท่านพูดว่าจากการ
สัมผัสผู้ต้องขังจากภาพรวม
ท่านบอกว่าเป็นเรื่องที่
จำเป็นมาก และท่านบอกว่า
สามารถปรับเปลี่ยนผู้ต้องขัง
ให้เปลี่ยนพฤติกรรมได้จริงๆ
ถ้าไม่เชื่อให้ไปดูคนของท่าน
ท่านเรื่องศักดิ์ สุวารี ผู้บัญชา
กาทัณฑสถานเกษตรและ
อุตสาหกรรม เขาพริก อ.สีคิ้ว
จ.นครราชสีมา พูดอย่างนี้

อันที่ 2 ที่เราเห็นผู้ต้องขัง
ที่ผ่านการอบรมเขาจะมีท่าทีกริยา
วาจา สงบเรียบร้อยขึ้นกว่าก่อน
ที่เขาจะได้มาฝึก แล้วต่อมาที่
ทัศนสถานหญิงกลางเขาจะนำ
ความรู้สึกที่เขาได้ปฏิบัติธรรมไป

บอกต่อทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรให้กับเพื่อนผู้ต้องขัง ปรากฏว่าทุก
ครั้งที่เรือนจำเปิดรับผู้ที่จะเข้าอบรมเขาจะมาแย่งสมัครกันเลย แล้วมี
อยู่คนหนึ่งคติของเขาศาลอุทธรณ์ต้องยื่นตามศาลชั้นต้นแน่นอน ที่
ผ่านมานั้นไม่เคยมีได้ลดเป็นกรณีพิเศษแต่ก็ปรากฏว่าเขาได้ลด 8-10 ปี
ซึ่งมันเป็นเรื่องมหัศจรรย์ เพราะคดีลักษณะนี้ไม่เคยมีใครได้รับการลด
โทษในชั้นศาล คือเป็นเหมือนพลังจิตที่เขาอธิษฐาน ศาลเกิดความ
กรุณาลดโทษให้เขา และที่ทัศนสถานหญิงขณะนี้ ทุกเดือนต้องทำ

เดือนละ 1 รุ่น เรือนจำเรือนธรรมนี้ทิ้งไม่ได้แล้ว ผมไม่ให้งบเขาก็หา
งบกินเอง จนผมอายุเขาเลย เพราะเขาเห็นว่ามันติดลบจนแล้ว
ทัศนสถานหญิงกลางเห็นภาพชัดเจนที่สุด ผู้ต้องขังศรัทธาเข้าร่วม
มากที่สุด ขณะนี้อบรมไปแล้วหลายพันคน นับแต่ปี 2547 เป็นต้นมา
ก็กว่า 3 พันคนแล้ว”

ความสำเร็จเกินคาด กรมราชทัณฑ์โหมจัด 6 หมื่นคนปี 2549

เมื่อเป็นเช่นนี้เราจึงถามต่อถึงการขยายผลในปี 2549 อาจารย์จวนเล่าให้ฟังว่า

“ปีนี้ผมให้บ 4 ล้านบาท งบที่ให้จริงๆ แล้วไม่พอหรอก ให้เขาตัดชุด 800 ชุดก็แสนกว่าบาท เขาจะถือปฏิบัติเป็นตารางไว้เลยว่า สัปดาห์ที่ 3 ของเดือน จะต้องปฏิบัติวิปัสสนา 4 คืน 5 วัน นิมนต์พระอาจารย์ พระอาจารย์นี้ก็ดีมาก พระอาจารย์บัณฑิตท่านจะบอกว่า ไม่จำเป็นต้องมีค่าอะไรถวายท่านก็ได้ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติที่ไหนก็ได้ท่านไปหมด ไปเอง เดินทางเองไม่ต้องรับส่ง ถึงขณะนี้แล้วเราได้พันธมิตรที่เป็นพระสงฆ์และองค์กรทางพุทธศาสนา คือ วัดไททรงธรรมวราราม และพระสงฆ์จากสำนักปฏิบัติธรรมอื่นๆ ในทุกภูมิภาค มาเกือบหมื่น

ส่งเสริมกิจกรรมของกรมราชทัณฑ์มากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง”

แล้วทัณฑสถานอื่นๆ ไปเอาพระมาจากไหน เราถามด้วยความสงสัย อาจารย์จึงขยายความว่า

“ทัณฑสถานอื่นก็เหมือนกันอย่างเช่นทัณฑสถานในภาคอีสาน เราไปเจาะว่ามีสาขาของวัดไทรงามธรรมธรรามอยู่ที่ไหน ไกลไหม ถ้าไกลมากก็เอาพระวิปัสสนาจารย์สายไหนก็ได้ที่มุ่งเจริญวิปัสสนาสติปัฏฐาน 4 อย่างสายพระอาจารย์มั่นก็เริ่มกรรมฐานก่อนให้จิตสงบนิ่ง แล้วก็ขยันมาทำวิปัสสนา ทางใต้ก็มีสาขาของวัดไทรงามธรรมธรราม”

งบ 4 ล้านบาทที่อาจารย์จวนกล่าวถึงนั้น คือผลพวงจากการจัดทำ “โครงการเรือนจำเรือนธรรม” ในปี 2548 ที่ประสบผลเป็นที่ประจักษ์ ทำให้ผู้บริหารของกรมราชทัณฑ์เห็นความสำคัญของงานพัฒนาพฤตินิสัยผ่านทางการจัดอบรมธรรมปฏิบัติ วางแผนอบรมทั่วประเทศ ทั้ง 136 เรือนจำและทัณฑสถาน ให้ได้ถึง 6 หมื่นคนในปีนี้ ซึ่งในจำนวนนั้น จะมีเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ร่วมด้วยประมาณ 1,300 คน

ซึ่งตามเป้าหมายนั้น จำนวนผู้ต้องขังทั้งประเทศประมาณ 160,000 คน (จำนวนไม่แน่นอนเพราะมีผู้ต้องขังเข้าออกอยู่ตลอดเวลา) นั้น ก็น่าจะจัดอบรมได้ครบทุกคนภายในเวลาไม่เกิน 3 ปี หรือประมาณปี 2551 ที่จะถึงนี้

เมื่อครบถ้วนตามเป้าหมายดังกล่าว กรมราชทัณฑ์น่าจะเป็นหน่วยงานแรกและหน่วยงานเดียวในประเทศไทยที่จัดอบรมให้กับผู้ที่อยู่ในความดูแลได้ครบถ้วนในจำนวนที่สูงที่สุดด้วย

เพื่อแผ่ถึงทุกศาสนา

มิใช่แต่เฉพาะศาสนาพุทธเท่านั้น ผู้ต้องขังต่างศาสนาก็มี
โอกาสได้รับสิทธิ์ดีๆ เช่นเดียวกับชาวพุทธเหมือนกัน ซึ่งอาจารย์จน
ได้ขยายความในเรื่องนี้ว่า

“นอกจากผลที่จะเกิดคือ 1. เรือนจำจะมีความสงบเรียบร้อย
มากขึ้นทางด้านการควบคุมดูแล 2. ตัวผู้ต้องขังเองที่เป็นพุทธ คริสต์
อิสลามก็ดี ได้รับการอบรม นั่นคือสำหรับชาวพุทธ เราก็ให้เขาถือศีล
4 คีน 5 วัน ที่เป็นอิสลามเราก็ให้บประมาณเขาทำพิธีทางศาสนาของเขา
3 วัน 4 วัน แต่คริสเตียนนั้นเราเปิดโอกาสให้บาทหลวงเข้าไปในคุก
โดยเราไม่เสียงบประมาณ เพราะเขามีการเยี่ยมเยียนคริสตศาสนิกชน
อยู่แล้ว ถ้าเทียบจำนวนประชากร 160,000 คน ส่วนใหญ่จะเป็นพุทธ

เรามีคริสเตียนประมาณ 5,000 คนเศษ มุสลิมประมาณ 7,000 คนเศษ
ที่เหลือจะเป็นชาวเขานับถือผี และก็มีฮินดูบ้าง

อย่างคราวที่แล้วที่สิงห์บุรี เขาเป็นคริสต์แต่อยากมาปฏิบัติ เราก็
บอกว่าคุณไม่ต้องเปลี่ยนศาสนาก็เข้ามาปฏิบัติได้ปรากฏว่าพอเข้ามา
ปฏิบัติแล้ว วันที่ 3 เขาสดชื่นบุญชरได้เลย เขابอกว่าเขาทำแล้วเขา
สุขกายสบายใจ แต่ถามว่าเขาต้องเปลี่ยนศาสนาไหม บอกได้เลยว่า
ไม่ต้อง”

ความประทับใจในหมู่ข้าราชการ

เมื่อเรายกกันถึงความประทับใจในส่วนของผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ เกี่ยวกับโครงการนี้ อาจารย์จวนก็เล่าให้เราฟังว่า

“ความประทับใจที่ว่า ในส่วนของผู้หน้าที่ก็มี ผมไปเปิดอบรมที่เรือนจำอำเภอหลังสวน วันสุดท้ายที่จบคอร์สอบรม เราก็เปิดโอกาสให้มีการจับมือกับเขา ให้กำลังใจเขาว่าได้ก้าวไปแล้วได้เพชรไปแล้วอย่างนี้แหละ แล้วเขาก็ร้องไห้กันหลายคน เหตุที่เขาร้องไห้ก็เพราะว่า เขาบอกว่าซาบซึ้ง ผมอายุ 50 ปีแล้วเกิดมาจะตายแล้วผมไม่รู้เลยว่าพุทธศาสนามันสำคัญยังไง ถ้าผมไม่ติดคุกผมคงไม่รู้จักพระพุทธรูป ศาสนาที่คือนักโทษชายคนหนึ่งวัย 50 ปี บัดนี้ผมเจอแล้วผมจะประพฤติปฏิบัติและเราไปเปิดอบรมข้าราชการที่วัดไทรงามธรรมธาราม 50 คน มีข้าราชการคนหนึ่งเขามาพบผม อายุ 56 ปี อีก 4 ปีจะ

เกษียณแล้ว บอกอาจารย์ผมโตขนาดนี้หัวหงอกหมดแล้วไม่เคยรู้ว่า พุทธศาสนาสำคัญอย่างไร ได้แค่ทอดกฐิน ผ้าป่าทำบุญ ตักบาตรธรรมดา แต่พอมาที่นี่แค่ 4 คืน 5 วัน ผมรู้แล้วว่าแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาคืออะไร แล้วผมกลับไปผมจะสะสมตัวเอง อะไรที่ผมหลงผิดยึดมั่นถือมั่นผมจะปรับปรุงตัวเอง แล้วก็บริหารจัดการราชการ หน้าที่การงานและครอบครัวให้ดีที่สุด

ต่อมาเคสที่ 2 เป็นเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวาง คนๆ นี้ ขี้เหล้าเมายาเดินไปไหนคนบอกว่าให้เหล้าเคลื่อนที่มาแล้ว พอมาปฏิบัติที่นี่ 4 คืน 5 วัน วันสุดท้ายก็ร้องไห้ด้วยความปลื้มปิติยินดี ขณะนี้ คนๆ นี้ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่บริหารจัดการหน้าที่การงานและครอบครัวอย่างดีเยี่ยมเป็นแบบอย่างที่ดีนี้คือในส่วนของเจ้าหน้าที่”

ต่อยอดขยายผล ทำได้สบายมาก

โครงการดีๆ อย่างนี้ การต่อยอดขยายผลในหน่วยงานต้นสังกัดคือกรมราชทัณฑ์ก็ทำได้ก้าวหน้าไปมากแล้ว จนน่าจะเป็นกรมนำร่องในการฝึกอบรมจิตใจผู้ต้องขังได้แบบเบ็ดเสร็จครบวงจร

หากมองในแง่ดี จะเห็นว่า ขนาดคนที่ได้รับการพิพากษาว่าเป็นคนผิด คนชั่ว ต้องรับโทษทัณฑ์ ยังสามารถที่จะกล่อมเกล่าให้เป็นคนดี หรืออย่างน้อยก็ลดความแกร่งกร้าวลงได้อย่างเห็นเป็นรูปธรรมเช่นนี้ทำไมจะนำไปใช้กับคนดีทั่วไปไม่ได้เล่า

อาจารย์จวนฝากข้อคิดที่น่าสนใจมากข้อหนึ่งก็คือว่า การทำงานของกรมราชทัณฑ์นั้นเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ถ้าหากเราสามารถกล่อมเกล่าเยาวชน 23 ล้านคนได้ให้เป็นคนดี มีศีลธรรมได้จริง ปัญหาสังคมแทบจะหมดไปในทันทีที่คุณอาจจะต้องกลายเป็นคุกร้างเพราะไร้คนกระทำความผิดที่จะต้องถูกลงโทษ

ดังนั้น การต่อยอดขยายผลโครงการนี้ที่ดีที่สุด ก็คือการนำไปปรับใช้กับหน่วยงานใดๆ ก็ตามที่มีคนรวมกลุ่มกันอยู่จำนวนมาก และแต่ละคนก็ต่างต้องการแสวงหาความสุขที่แท้จริงให้กับชีวิตของตนทั้งนั้น

ถามว่าหน่วยงานประเภทนี้มีอยู่มากน้อยแค่ไหน ตอบได้ทันทีว่าทุกหน่วยงานในประเทศไทยที่เดียว เพราะสังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเกรงใจ และให้อภัย การเพ่งโทษและเอาเรื่องเอาราวกันกลายเป็นมรยาตที่น่ารังเกียจในสังคม

ตราบใดที่เรายังมีคตินิยมเช่นนี้อยู่ ทางสายกลางแห่งการประนีประนอมเพื่อความอยู่รอดของสังคม จึงไม่มีอะไรดีไปกว่าการเลือกเอาการพัฒนาจิตใจของผู้คน ให้ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของการเกิดมาเป็นมนุษย์ ด้วยการนำเอาการปฏิบัติธรรมมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการกล่อมเกลาจิตใจ ให้ห่างไกล จากความโกรธ ความโลภ ความหลง อยู่อย่างมีศีล ปฏิบัติธรรมด้วยสมาธิ เพื่อเข้าถึงปัญญาที่แท้ และถึงพร้อมด้วยเมตตาและการกตัญญูคุณ

